

**ČLANICAM IN ČLANOM
DRŽAVNE VOLILNE KOMISIJE**

Številka: 040-3/2020-1
Datum: 2. 10. 2020

**Zadeva: Pobuda Poslanskim skupinam v Državnem zboru Republike Slovenije za pripravo in sprejem
novele Zakona o volitvah v državni zbor**

Na podlagi četrtega odstavka 37. člena Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 54/07 – odl. US in 23/17) in 2. člena Odloka o delovnem področju in notranji organizaciji službe državne volilne komisije (Uradni list RS, št. 18/13 in 69/19) posredujem DVK v obravnavo in sprejem:

- **Predlog pobude Poslanskim skupinam v Državnem zboru Republike Slovenije (v nadaljevanju: poslanske skupine) za pripravo in sprejem novele Zakona o volitvah v državni zbor**

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI

Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni zbor) je dne 5. 3. 2020 končal postopek sprejemanja Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor 31.01.2020 – ZVDZ-D, EPA: 998-VIII, ki ga je v zakonodajni postopek vložila skupina poslank in poslancev (prvopodpisani Brane Golubovič – v nadaljevanju: Novela ZVDZ-D).

Omenjeni predlog zakona v Državnem zboru ni dobil potrebne večine glasov poslank in poslancev, zato je bil zakonodajni postopek končan. Novela ZVDZ -D je vsebovala tudi določbe, ki jih je v postopku usklajevanja predlagala Služba DVK, ki po svoji vsebini:

1. upoštevajo uveljavljeno več letno prakso oziroma odločitve Državne volilne komisije, ki jih je le ta sprejela v preteklosti (sprememba 26., 61., 62., 64., 69. in 70. člena ZVDZ) ;
2. so redakcijske narave (sprememba 7. člena ZVDZ);
3. izboljšujejo in povečujejo učinkovitost volilnega postopka na ta način, da:
 - a. povečujejo uresničevanje aktivne volilne pravice (sprememba 81. člena),
 - b. zagotavljajo večjo učinkovitost kandidacijskega postopka in poenostavljajo delo volilnih organov ter uresničevanje pasivne volilne pravice (sprememba 41. in 51. člena)

2. TEMELJNI CILJ PREDLAGANIH SPREMENB:

Temeljni cilj pobude je v tem, da bi Poslanske skupine (ali Vlada) pristopile k pripravi in sprejemu Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor, na podlagi katerega bi se uveljavile predlagane rešitve.

Poudarjam, da je predlog členov pobude povzet po Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni – ZVDZ-D (EPA: 998-VIII) in da po oceni Službe DVK predlagane rešitve ne bi smele biti sporne z političnega vidika, saj gre za organizacijsko izvedbene določbe zakona in se v ničemer ne dotikajo volilnega sistema v ožjem pomenu besede, uveljavitev teh rešitev pa bi pripomogle k izboljšanju izvedbe volitev (volilnih postopkov in opravil).

3. PREDLOG ODLOČITVE DVK:

Predlagam, da DVK po obravnavi sprejme naslednji **sklep**:

- Državna volilna komisija posreduje Poslanskim skupinam v Državnem zboru Republike Slovenije pobudo za pripravo in sprejem Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 54/07 – odl. US in 23/17) v predlaganem besedilu.

Dušan Vučko
Direktor

PREDLOG BESEDILA NOVELE ZAKONA :

Državni zbor Republike Slovenije
Skupina poslank in poslancev
(prvopodpisani)

Ljubljana, 00. 00. 2020

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121, 140, 143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90, 97, 99 in 75/16 – UZ70a), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11 in 48/12) in 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) vlagamo podpisane poslanke in poslanci

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR

ki Vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem po postopku na podlagi in člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru RS in pri delu njegovih teles bo v imenu predlagatelja sodeloval poslanec/ka

Priloge:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor
- Podpisi poslank in poslancev:

.....
.....
.....

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

V sodobnih demokratičnih ureditvah so volitve eden najpomembnejših izrazov ljudske suverenosti in nujen pogoj za demokratično oblikovanje najpomembnejših državnih organov, zlasti predstavniškega telesa. Volitve volivcem omogočajo neposreden vpliv na sestavo parlamenta, s tem pa tudi vpliv na odločitve, ki jih ta sprejema. Volilni sistem v Republiki Sloveniji ureja zakon, ki ga sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev. Zakon o volitvah v državni zbor obsega določbe o tem, kdo ima volilno pravico, kako so organizirane volitve, kako se delijo mandati, kako je zagotovljeno varstvo volilne pravice ipd. Peti odstavek 80. člena

Ustave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ustava)¹ določa, da se poslanci, razen poslancev narodnih skupnosti, volijo po načelu sorazmernega predstavništva ob štiriodstotnem volilnem pragu za vstop v državni zbor, pri čemer imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatom.

Za zakonito (pošteno), učinkovito in racionalno izvedbo volitev, so poleg določb zakona, ki določajo kdo ima volilno pravico, kandidacijski postopek in volilni sistem v ožjem pomenu besede pomembne tudi določbe, ki določajo organizacijo in izvedbo volitev.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (v nadaljnjem besedilu: ZVDZ-C) iz leta 2017 je pomenil implementacijo dveh odločb Ustavnega sodišča (odločba št. U-I-156/11 in odločba št. U-I-7/07), ki sta se nanašali na pravno praznino na področju glasovanja po pošti ter neustavno ureditev dostopnosti volišč invalidom. Novela ZVDZ-C je uvedla tudi glasovanje po pošti, in sicer kot dodatno možnost za glasovanje invalidov, ki povečuje možnost, da bistveno več invalidov odda svoj glas na lažji način v primerjavi s preteklimi omejitvami. Poleg odprave omenjenih protiuustavnosti je novela zakona tudi poenostavila delo Državne volilne komisije in nekatere volilne procese ter vsebovala nekaj drugih rešitev, kot so: črtanje določbe o javni volilni propagandi, ustrežnejši roki za vlaganje kandidatur, zagotavljanje polnega dostopa do volilnega postopka za opazovalce, določitev, da Državna volilna komisija lahko svoje poslovanje uredi s poslovnikom, in druge.

S predlagano novelo želi predlagatelj torej urediti tiste določbe zakona, ki izboljšujejo organizacijo in izvedbo volitev in uveljaviti tiste rešitve, ki so se v praksi izkazale za dobre in jih je predlagala Državna volilna komisija. Predlog zakona vsebuje tudi rešitev, ki bo bistveno olajšala delo volilnih organov pri preverjanju volilne pravice predlaganih kandidatov (za vse vrste volitev).

Predlog zakona upošteva tudi opozorilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije, ki je v svojih letnih poročilih pozval, da se volilna zakonodaja dopolni tako, da bo tudi osebam, ki jim je kasneje kot deset dni pred dnevom glasovanja nepredvideno odvzeta prostost oziroma so nepredvideno sprejete na zdravljenje v bolnišnico ali pa v institucionalno varstvo socialnovarstvenega zavoda, omogočeno učinkovito uresničevanje volilne pravice.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlagatelj je pripravil zakon s ciljem izboljšanja izvedbe volitev, uskladitve določb zakona z uveljavljeno prakso in izboljšanjem uresničevanja volilne pravice določeni skupini volivcev ter preverjanja volilne pravice kandidatov.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve predloga zakona lahko strnemo v več vsebinskih sklopov in sicer:

1. na določbe novele zakona ki so redakcijske narave (1. člen predloga novele zakona oziroma sprememba 7. člena ZVDZ²);

¹ Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

² Zakonu o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 54/07 – odl. US in 23/17).

2. na določbe, ki upoštevajo uveljavljeno več letno prakso oziroma odločitve Državne volilne komisije (sprememba 26., 61., 62., 64., 69. in 70. člena ZVDZ);
3. izboljšujejo in povečujejo učinkovitost volilnega postopka na ta način, da:
 - a. povečujejo uresničevanje aktivne volilne pravice (sprememba 81. člena),
 - b. zagotavljajo večjo učinkovitost kandidacijskega postopka in poenostavljajo delo volilnih organov ter uresničevanje pasivne volilne pravice (sprememba 41. in 51. člena)

Predlagatelj posebno izpostavlja naslednje pogloblitve rešitve:

1. K 3. členu

Rok v katerem morajo politične stranke posredovati predloge za člane volilnih odborov okrajni volilni komisiji se podaljšuje za pet dni. Podaljšanje tega roka bo predlagateljem (in okrajni volilni komisiji) bistveno olajšalo delo in bodo lahko podali predloge za konkretna volišča, ki jih je določila okrajna volilna komisija.

2. K 4. členu

Državna volilna komisija je v postopku izdelave novega enotnega informacijskega sistema za podporo volitvam in referendumov (isDVK). S predlogom zakona se določa, da mora vložena lista kandidatov vsebovati EMŠO namesto datuma rojstva, kar bo omogočilo bolj učinkovito in poenostavljeno preverjanje vloženi kandidatur, vzpostavlja pa se tudi pravna podlaga za neposredno povezljivost isDVK z evidenco volilne pravice (EVP), s katero upravlja Ministrstvo za notranje zadeve.

3. K 10. členu

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije je v svojih letnih poročilih (2015, 2016 in 2017) pozval, da se volilna zakonodaja dopolni tako, da bo tudi osebam, ki jim je kasneje kot deset dni pred dnevom glasovanja nepredvideno odvzeta prostost oziroma so nepredvideno sprejete na zdravljenje v bolnišnico ali pa v institucionalno varstvo socialnovarstvenega zavoda (na primer priporniki, osebe v oddelku pod posebnim nadzorom v psihiatrični bolnišnici), omogočeno učinkovito uresničevanje volilne pravice. Glede navedenega je bilo opravljeno posvetovanje z Državno volilno komisijo. Predlog rešitve, ki dejansko ne bi povzročila nesorazmernega povečanja stroškov je, da se v navedenih primerih rok 10 dni pred dnevom glasovanja, do katerega je potrebno namero o glasovanju po pošti sporočiti Državni volilni komisiji, za primere navedenih situacij skrajša na 5 dni. Na ta način bi se torej dodatno omogočilo glasovanje v zgoraj navedenih izjemnih primerih določenih volivcev, ki se v obdobju neposredno pred glasovanjem nepredvideno ne nahajajo doma. Pri oblikovanju tega roka je predlagatelj upošteval dejstvo, da mora tak volivec pravočasno prejeti volilno gradivo po pošti in čas, ki ga volivec potrebuje za glasovanje, ter čas, ki je potreben za dostetje volilnega gradiva k pristojni okrajni volilni komisiji. Predlagatelj ocenjuje, da je predlagani rok tisti zadnji možen, da se tem volivcem dejansko (ne zgolj navidezno) omogoči glasovanje po pošti oziroma izvrševanje aktivne volilne pravice.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagane rešitve ne bodo imele posledice za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v letih 2020 in 2021.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije, saj je ureditev volilnega sistema v pristojnosti posamezne države članice.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Ni posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Ni posledic.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Ni posledic.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Ni posledic.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Ni posledic.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Ni posledic.

6.6. Presoja posledic za druga področja

Ni posledic.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletnih straneh Ministrstva za javno upravo

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Ministrstvo za javno upravo bo v okviru svojih pristojnosti tudi spremljalo izvajanje predpisa

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

– /

7. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru in pri delu njegovih delovnih teles bo sodeloval poslanec/ka

II. BESEDILO ČLENOV:

1. člen (2)³

V Zakonu o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 54/07 – odl. US in 23/17) se v 7. členu v prvem odstavku pred besedo »dopolnil« doda beseda »žek«.

V drugem odstavku se besedilo »pa mu je bila zaradi duševne bolezni, zaostalosti ali prizadetosti popolnoma odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica staršev ali drugih oseb čez njegovo polnoletnost ter« nadomesti z besedilom »pa je sodišče ob njegovi postavitvi pod skrbništvo odločilo, da«.

V tretjem odstavku se besedilo »v postopku za odvzem poslovne sposobnosti ali podaljšanje roditeljske pravice čez polnoletnost« nadomesti z besedilom »ob njegovi postavitvi pod skrbništvo«.

2. člen (6)

V 26. členu se v tretjem odstavku za besedo »nadomestila« doda besedilo »in povračila stroškov«.

3. člen (13)

V 41. členu se v tretjem odstavku beseda »desetih« nadomesti z besedo »petnajstih«.

4. člen (18)

V 51. členu se v prvem odstavku besedilo »rojstni podatki« nadomesti z besedo »EMŠO«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Državna volilna komisija vodi in upravlja zbirko list kandidatov, ki vsebuje podatke iz prvega odstavka tega člena. Zbirka list kandidatov se lahko za namene preverjanja kandidatur in imenovanja volilnih organov z uporabo EMŠO neposredno računalniško poveže z evidenco volilne pravice.«.

5. člen (20)

V 61. členu se črta besedilo »v medijih ali« in beseda »drug«.

6. člen (21)

³ V oklepaju so navedeni členi Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah v državni zbor – ZVDZ-D - EPA: 998 – VIII.

62. člen se črta.

7. člen (22)

V 64. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Za volišče se šteje objekt, v katerem se glasuje, dvorišče tega objekta in določen prostor okrog objekta.«.

8. člen (23)

V 69. členu se v prvem odstavku beseda »sedežu« nadomesti z besedo »območju«.

9. člen (24)

V 70. členu se beseda »Okrajna« nadomesti z besedo »Državna«.

10. člen (28)

V 81. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Volivci, ki jim je bila nepredvideno odvzeta prostost oziroma so nepredvideno sprejeti na zdravljenje v bolnišnico ali pa v institucionalno varstvo socialnovarstvenega zavoda ali so prejeli odločbo o invalidnosti po roku iz prejšnjega odstavka, lahko glasujejo po pošti, če to sporočijo okrajni volilni komisiji, na območju katere so vpisani v volilni imenik, najkasneje pet dni pred dnevom glasovanja in o tem priložijo ustrezno dokazilo (npr. potrdilo ali odločbo).«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »drugega oziroma tretjega odstavka tega člena«.

11. člen (41)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV:

K 1. členu:

Prvi odstavek 7. člena ZVDZ se po vsebini ne spreminja, z dodano besedo »že« se zgolj bolj jasno zapiše določba, v skladu s katero ima volilno pravico vsak državljan, »ki je na dan glasovanja že dopolnil 18 let«.

V drugem odstavku gre za uskladitev zakona z novim Družinskim zakonikom (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZN0rg, 22/19 in 69/19 – ZMatR-C), ki je odpravil institut odvzema poslovne sposobnosti in ga nadomestil z institutom postavitve pod skrbništvo; ureditev se po vsebini ne spreminja.

K 2. členu:

Gre za redakcijski popravek besedila tretjega odstavka, saj drugi stavek tega odstavka določa, da imajo člani volilnih organov pravico do nadomestila in tudi povračila stroškov.

K 3. členu:

Navedeni rok se podaljša. 22. člen Zakona o evidenci volilne pravice določa, da morajo okrajne volilne komisije določiti volišča v sedmih dneh po razpisu volitev. Kvalificirani predlagatelji oziroma politične stranke imajo težave, ker je rok, v katerem lahko predlagajo kandidate za člane volilnih odborov, izredno kratek (samo tri dni) in tudi objektivno ne morejo vedeti, katera volišča (in kje) je okrajna volilna komisija določila. Podaljšanje tega roka bo predlagateljem bistveno olajšalo delo in bodo lahko podali predloge za konkretna volišča, ki jih je določila okrajna volilna komisija.

K 4. členu:

Na listi kandidatov bo treba namesto datuma rojstva navesti EMŠO, kar bo omogočilo učinkovito in poenostavljeno preverjanje kandidatur z računalniško povezavo enotnega informacijskega sistema za podporo volilnim opravilom, ki je v izdelavi, preko tega enotnega identifikatorja z evidenco volilne pravice (novi četrti odstavek).

V četrtem odstavku se zbirka list kandidatov ne vzpostavlja na novo, gre za evidenco, ki jo glede na pristojnosti, določene v ZVDZ, in z namenom zagotavljanja tehnične podpore volitvam, Državna volilna komisija vodi ob volitvah. Predvsem pa se s predlogom zakona določa pravna podlaga, da se za namen preverjanja kandidatur (pravilnost podatkov oziroma obstoj volilne pravice), preko EMŠO, zbirka Državne volilne komisije lahko neposredno računalniško poveže z evidenco volilne pravice.

K 5. členu:

Predlagana sprememba upošteva dolgoletno prakso Državne volilne komisije glede seznanjanja javnosti z listami kandidatov, ki se ne izvaja preko objave v medijih temveč tako, da se pošilja gradivo po gospodinjstvih. V skladu s spremembo je Državna volilna komisija tista, ki določi ustrezen način objave potrjenih list kandidatov, in sicer tako, da upošteva načelo čim širše obveščenosti in načelo gospodarnosti.

K 6. členu:

Spremembe upoštevajo dolgoletno prakso Državne volilne komisije glede seznanjanja javnosti z listami kandidatov, ki se ne izvaja preko objave v medijih, temveč s pošiljanjem gradiva po gospodinjstvih. Glejte tudi spremembo 61. člena ZVDZ.

K 7. členu:

Sprememba je potrebna zaradi praktičnih razlogov, ko so sedeži volišč lahko tudi v drugih objektih, ne le v zgradbah.

K 8. členu:

Ker nekatere upravne enote nimajo invalidom dostopnih prostorov, v katerih bi okrajne volilne komisije določile volišče za predčasno glasovanje, se v skladu s predlagano spremembo te določbe okrajni volilni komisiji omogoči, da se volišče za predčasno glasovanje določi izven sedeža okrajne volilne komisije. To volišče mora biti na območju volilnega okraja (če je le mogoče, blizu sedeža okrajne volilne komisije) in v skladu z 79.a členom ZVDZ invalidom dostopno.

K 9. členu:

V praksi o dnevu glasovanja in o volišču, na katerem so volivci vpisani v volilni imenik, obvešča Državna volilna komisija in ne okrajne volilne komisije. Temu se prilagodi tudi besedilo 70. člena ZVDZ.

K 10. členu:

Da bi se omogočilo glasovanje čim večjemu številu volivcev, se volivcem, ki so odšli v pripor ali bolnišnico oziroma so bili nepredvideno sprejeti v institucionalno varstvo po izteku roka iz drugega odstavka 81. člena oziroma kasneje kot deset dni pred dnevom glasovanja in tega niso mogli vedeti oziroma predvideti, v teh primerih izjemoma podaljša rok za oddajo obvestila pristojni volilni komisiji, da želijo glasovati po pošti, in sicer lahko to obvestilo oddajo najkasneje pet dni pred dnevom glasovanja.

Gre za izjemo od splošnega roka za glasovanje po pošti in velja samo za volivce, ki so odšli v pripor ali bolnišnico ipd., po izteku roka in tega niso mogli predvideti. Izjema pa ne velja za volivce, ki so bili vnaprej obveščeni, da bodo odšli v zavod za prestajanje kazni ali v socialnovarstveni zavod za institucionalno varstvo, po izteku roka iz drugega odstavka 81. člena. Ti volivci so namreč pravočasno obveščeni in vedo, kdaj bodo nastopili prestajanje zaporne kazni oziroma kdaj bodo odšli v socialnovarstveni zavod za institucionalno varstvo in lahko pravočasno obvestijo okrajno volilno komisijo, na območju katere so vpisani v volilni imenik, da želijo glasovati po pošti. Enaka izjema glede roka bo veljala tudi v primeru, ko je bila odločba o invalidnosti prejeta kasneje kot deset dni pred dnevom glasovanja.

Volivci, ki jim je bila nepredvideno odvzeta prostost oziroma so nepredvideno sprejeti na zdravljenje v bolnišnico ali pa v institucionalno varstvo socialnovarstvenega zavoda ali so prejeli odločbo o invalidnosti, morajo o tem, da želijo glasovati po pošti, obvestiti okrajno volilno komisijo, na območju katere so vpisani v volilni imenik in tudi priložiti ustrezno dokazilo (npr. odločbo ali potrdilo), s katerim bodo dokazali, da so bili priprti oziroma napoteni (sprejeti) v bolnišnico po izteku roka iz drugega odstavka 81. člena. To dokazilo je potrebno zato, da se izkaže upravičen razlog za poznejše sporočilo volilni komisiji, kot je določeno v drugem odstavku. Brez tega dokazila oziroma potrdila bi se rok za obveščanje okrajnih volilnih komisij za glasovanje po pošti dejansko v praksi podaljšal, kar bi povzročilo velike težave volilnim organom pri zagotavljanju temeljnega načela, da ima vsak volivec samo en glas oziroma pri preprečevanju dvojnega glasovanja.

Okrajna volilna komisija mora vsakega volivca, ki glasuje po pošti, na podlagi določb zakona, ki ureja evidentiranje volilne pravice, vpisati v evidenco volilne pravice in ustrezno označiti tudi v volilnem imeniku. Označbo (opombo) v volilnem imeniku mora okrajna volilna komisija vpisati pred uporabo volilnega imenika na volišču za predčasno glasovanje, da se prepreči morebitno dvojno glasovanje. Zato se rok za oddajo obvestila okrajni volilni komisiji izteče najkasneje pet dni pred dnevom glasovanja, torej v ponedeljek pred dnevom glasovanja, in sicer do 24. ure. Okrajna volilna komisija mora do tega roka obvestilo volivca (z dokazilom, potrdilom, odločbo) prejeti, saj se drugače šteje kot prepozno in ga okrajna volilna komisija ne sme upoštevati (velja prejemna teorija).

K 11. členu:

Ta člen je končna določba in določa začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO:

7. člen

Pravico voliti in biti voljen za poslanca ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka pravice voliti in biti voljen nima državljan Republike Slovenije, ki je dopolnil osemnajst let starosti, pa mu je bila zaradi duševne bolezni, zaostalosti ali prizadetosti popolnoma odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica staršev ali drugih oseb čez njegovo polnoletnost ter ni sposoben razumeti pomena, namena in učinkov volitev.

Sodišče v postopku za odvzem poslovne sposobnosti ali podaljšanje roditeljske pravice čez polnoletnost posebej odloči o odvzemu pravice voliti in biti voljen.

Pravico voliti uresničuje volivec v volilni enoti, v kateri ima stalno prebivališče.

Volivec, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, uresničuje pravico voliti v volilni enoti, v kateri je imel zadnje stalno prebivališče sam ali eden od staršev. Če tega ni mogoče ugotoviti, volivec sam odloči, v kateri volilni enoti in volilnem okraju bo uresničeval volilno pravico.

26. člen

Funkcija v volilnem organu je častna.

Člani volilnih organov morajo opravljati svojo funkcijo vestno, odgovorno in morajo delovati samo na podlagi zakonov in drugih predpisov, neodvisno od kakršnihkoli drugih navodil.

Člani volilnih organov imajo zaradi dela v volilnem organu pravico do ustreznega nadomestila. Višino nadomestil oziroma povračil stroškov članov volilnih organov, tajnikov in drugih oseb, ki opravljajo dolžnosti pri volitvah, določi državna volilna komisija v soglasju z ministrstvom, pristojnim za finance. Za člane državne volilne komisije se višina nadomestil določi za vsak začetni mesec izvajanja volilnih opravil na osnovi osnovne plače predsednika ustavnega sodišča, in sicer za predsednika državne volilne komisije in njegovega namestnika v višini največ ene četrte osnove plače predsednika ustavnega sodišča, za druge člane državne volilne komisije pa v višini največ ene šestine osnovne plače predsednika ustavnega sodišča. Državna volilna komisija določi višino nadomestil v odvisnosti od udeležbe na sejah in drugih aktivnosti. V času, ko ni volitev, predsednik državne volilne komisije prejema nadomestilo v višini 10% osnovne plače predsednika ustavnega sodišča, njegov namestnik pa nadomestilo v višini 5% osnovne plače predsednika ustavnega sodišča.

41. člen

Volilni odbor sestavljajo predsednik in parno število članov ter njihovi namestniki.

Predsednik in člani volilnega odbora ter njihovi namestniki se imenujejo izmed državljanov, ki imajo stalno prebivališče na območju volilnega okraja.

Politične stranke lahko najkasneje v desetih dneh po razpisu volitev dajo svoje predloge za imenovanje predsednika in članov volilnega odbora ter njihovih namestnikov okrajni volilni komisiji. Pri imenovanju članov volilnih odborov se najprej upoštevajo predlogi političnih strank, s katerih list kandidatov so bili na zadnjih volitvah v državni zbor izvoljeni kandidati, in sicer po vrstnem redu glede na število izvoljenih kandidatov pri čemer v primeru enakega števila odloči žreb, nato pa predlogi drugih političnih strank in

lokalnih skupnosti ter njihovih delov, tako da je zagotovljena politično pluralna sestava volilnih odborov. Če predlogov ni ali jih je premalo, se za manjkajoče člane določijo uradniki, zaposleni v organih državne uprave ali upravi lokalne skupnosti.

51. člen

Lista kandidatov se vloži pri volilni komisiji volilne enote. Predlog liste kandidatov mora vsebovati oznako volilne enote, ime predlagatelja, ime liste, osebne podatke kandidatov – ime, priimek, rojstni podatki, poklic in delo, ki ga opravlja, in stalno prebivališče ter ime, priimek in naslov stalnega prebivališča predstavnika liste. Listi morajo biti priložena pisna soglasja kandidatov, da sprejemajo kandidaturo, ter s tem zakonom določeno najmanjše število podpisov volivcev na predpisanih obrazcih.

Predlogu liste je treba priložiti tudi razporeditev kandidatov z liste kandidatov po volilnih okrajih.

Listi kandidatov, ki jo vloži politična stranka, mora biti priložen tudi zapisnik o določitvi liste kandidatov in pravila politične stranke, ki se nanašajo na določanje kandidatov na volitvah v državni zbor.

61. člen

Seznami potrjenih list kandidatov in seznami kandidatov, o katerih se glasuje v posameznih volilnih okrajih, se objavijo v medijih ali na drug način, ki ga določi državna volilna komisija, upošteva načelo čim širše obveščenosti volivcev ter načelo gospodarnosti, najpozneje petnajst dni pred dnevom glasovanja.

Za objavo skrbi državna volilna komisija.

62. člen

Mediji morajo objaviti sezname list kandidatov s podatki, določenimi v tem zakonu.

Državna volilna komisija določi medije, v katerih se objavijo sezname list kandidatov. Stroški objave se krijejo iz sredstev, namenjenih za izvedbo volitev.

64. člen

Za vsako volišče se določi poseben prostor. Prostor, kjer se glasuje, mora biti urejen tako, da je zagotovljeno tajno izpolnjevanje glasovnice. Volišče mora biti opremljeno na način, ki preprečuje opazovanje volivca pri izpolnjevanju glasovnice.

Za volišče se šteje zgradba, v kateri se glasuje, dvorišče te zgradbe in določen prostor okrog zgradbe.

Volilne komisije pripravijo pravočasno za vsa volišča, ki so jih določile, potrebno število prosojnih glasovalnih skrinjic, tiskane glasovnice in drugo volilno gradivo.

Na volišču je treba razobesiti razglase s seznami list kandidatov, o katerih se glasuje.

69. člen

Volivci, ki so na dan glasovanja odsotni, lahko glasujejo pred tem dnevom, vendar pa ne prej kot pet dni pred dnevom glasovanja in ne kasneje kot dva dni pred dnevom glasovanja. Glasovanje se opravi na posebnem volišču na sedežu okrajne volilne komisije.

Glasovanje vodi volilni odbor, ki ga okrajna volilna komisija imenuje na način, določen v 41. členu tega zakona.

Po vsakokratnem zaključku predčasnega glasovanja se volilne skrinjice in drug volilni material zapečatijo; odpečatijo se ob vsakokratnem nadaljevanju predčasnega glasovanja in pred ugotavljanjem izida glasovanja. Državna volilna komisija določi enotne standarde varovanja volilnih skrinjic in drugega volilnega gradiva v času od predčasnega glasovanja do ugotavljanja izida glasovanja.

70. člen

Okrajna volilna komisija obvesti volivce o dnevu glasovanja in o volišču, na katerem so vpisani v volilni imenik.

81. člen

Volivci ne smejo biti vpoklicani na vojaške vaje na dan glasovanja.

Po pošti lahko glasujejo volivci, ki so v priporu, zavodu za prestajanje kazni, v bolnišnici ali v socialnovarstvenem zavodu za institucionalno varstvo, če to sporočijo okrajni volilni komisiji najkasneje deset dni pred dnem glasovanja. Na enak način lahko glasujejo tudi invalidi, ki to sporočijo okrajni volilni komisiji v roku iz prejšnjega stavka in predložijo odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida. Invalidi lahko glasujejo po pošti tudi stalno, če to sporočijo državni volilni komisiji in predložijo odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida. To sporočilo velja do preklica. Prvo sporočilo o stalnem glasovanju po pošti mora invalid posredovati v roku iz prejšnjega odstavka.

V. PRILOGA

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV: